

אומנות שימושית למגזר הממלכתי-דתי

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שלוש שעות.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה ארבעה חלקים. עליך לענות על חלק א' – חלק חובה, ועל אחד מבין החלקים ב'–ד'.

חלק א' – שפת האומנות – חובה 20 נקודות

חלק ב' – אומנות יהודית על רקע האומנות הכללית 80 נקודות

או

חלק ג' – תולדות האומנות המודרנית – המאה התשע-עשרה, המאה העשרים, אומנות ישראלית 80 נקודות

או

חלק ד' – היבטים בעיצוב בתקופה המודרנית 80 נקודות

עליך לענות על שאלה אחת מתוך חלק א' ועל ארבע שאלות מתוך אחד החלקים ב', ג', ד'. סך-הכול עליך לענות על חמש שאלות.

ג. חומר עזר מותר לשימוש: מילון עברי-לועזי / לועזי-עברי

ד. הוראות מיוחדות:

1. אין להשתמש באותה יצירה להדגמת שתי תשובות שונות, אלא אם כן בכל אחת מהתשובות יש התייחסות להיבטים שונים של אותה יצירה.

2. התמונות לכל השאלות מרוכזות בנספחים המצורפים לשאלון. הן מסודרות על-פי סדר הופעתן בשאלון.

3. ציין על גבי כריכת המחברת, ליד מדבקת הנבחן, על איזה חלק ענית: ב', ג' או ד'.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטייטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).

כתוב "טייטה" בראש כל עמוד טייטה. כתיבת טייטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה!

בשאלון זה 11 עמודים ו-18 עמודי נספחים.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר, אך מכוונות הן לנבחנות והן לנבחנים.

בהצלחה!

השאלות

חלק א': שפת האומנות – חובה (20 נקודות)

ענה על אחת מבין השאלות 1–2 (לכל שאלה – 20 נקודות).
התמונות לשתי השאלות מוצגות בנספח 1 לשאלון.

שאלה 1

תמונות 1 ו-2, שהתפרסמו בשני כתבי עת שונים, מתייחסות להתמודדות האדם עם מגפת הקורונה.

(6 נק') א. תאר את תמונה 1. בתשובתך התייחס לצבע, לצורה ולרקע.

(6 נק') ב. תאר את תמונה 2. בתשובתך התייחס לצבע, לצורה ולרקע.

(8 נק') ג. שתי התמונות מבטאות מסרים שונים ביחס להתמודדות האדם עם מגפת הקורונה. הסבר את המסרים השונים.

שאלה 2

בתמונה 3 מוצג פסלה של המלכה הפרעונית נפרטיטי, ובתמונה 4 מוצג הפסל "ראש בנוי" של נחום גאבו.

(6 נק') א. תאר את הפסל של נפרטיטי. בתשובתך התייחס לצורה, למרקם וליחס למציאות.

(6 נק') ב. תאר את הפסל "ראש בנוי". בתשובתך התייחס לצורה, למרקם וליחס למציאות.

(8 נק') ג. תאר את תפיסת החלל בכל אחד מהפסלים.

חלק ב': אומנות יהודית על רקע האומנות הכללית (80 נקודות)

ענה על ארבע מבין השאלות 3–10 (לכל שאלה – 20 נקודות).

התמונות לכל השאלות מוצגות בנספח 2 לשאלון.

שאלה 3 – הפיסול ביוון העתיקה

בתמונה 1 מוצג הפסל "פפלוס קורה", ובתמונה 2 מוצג הפסל "אתנה פרטנוס".

(7 נק') א. ציין לאיזו תקופה משתייך הפסל "פפלוס קורה", והסבר כיצד **שניים** ממאפייני התקופה באים לידי ביטוי בפסל.

(7 נק') ב. ציין לאיזו תקופה משתייך הפסל "אתנה פרטנוס", והסבר כיצד **שניים** ממאפייני התקופה באים לידי ביטוי בפסל.

(6 נק') ג. בחר **שני** דימויים המופיעים בפסל "אתנה פרטנוס", והסבר את משמעותם.

שאלה 4 – אסתר ואחשוורוש

בתמונה 3 מוצג ציור קיר מבית הכנסת דורא אירופוס. בציור מתוארים אסתר ואחשוורוש.

(6 נק') א. הסבר את החשיבות של ציורי הקיר שנמצאו בבית הכנסת.

(6 נק') ב. תאר את המתרחש בסצנה המוצגת בציור.

(8 נק') ג. הסבר את אופן עיצוב הדמויות ואת תפיסת החלל ביצירה.

שאלה 5 – הגדת הזהב

בתמונה 4 מוצגים ארבעה איורים מתוך "הגדת הזהב", ומתוארים בהם אירועים מחייו של משה רבנו.

(7 נק') א. ציין מהו הנושא של **שלושה** מבין האיורים.

(8 נק') ב. הסבר את אופן עיצוב הדמויות ואת אופן השימוש בצבע באיורים.

(5 נק') ג. הסבר מקור השפעה אומנותי **אחד** הבא לידי ביטוי באיורים.

שאלה 6 – מונה ליזה

בתמונה 5 מוצגת יצירת המופת של לאונרדו דה וינצ'י – "מונה ליזה".

- (3 נק') א. ציין לאיזו תקופה משתייכת היצירה.
(9 נק') ב. הסבר את תפיסת החלל ביצירה.
(8 נק') ג. הסבר מהו "ספומטו" וכיצד הוא בא לידי ביטוי ביצירה.

שאלה 7 – עקדת יצחק

בתמונה 6 מוצגת היצירה "עקדת יצחק" של רמברנדט ואן ריין.

- (7 נק') א. תאר כיצד העקדה מוצגת ביצירה. בתשובתך התייחס לדמויות וליחסים בין הדמויות.
(7 נק') ב. הסבר את הקומפוזיציה ואת תפקיד האור ביצירה.
(6 נק') ג. ציין לאיזה זרם אומנותי משתייכת היצירה, והסבר מאפיין סגנוני אחד של הזרם שבא לידי ביטוי ביצירה.

שאלה 8 – ויליאם טרנר

בתמונה 7 מוצגת היצירה "גשם, קיטור, סערה" של ויליאם טרנר.

- (3 נק') א. ציין לאיזה זרם משתייכת היצירה.
(9 נק') ב. תאר את היצירה. בתשובתך התייחס לשימוש בצבע ולתפיסת החלל.
(8 נק') ג. הסבר כיצד היחס בין האדם ובין הטבע בא לידי ביטוי ביצירה.

שאלה 9 – מוריץ דניאל אופנהיים

בתמונה 8 מוצגת היצירה "שבת אחר הצהריים" של מוריץ דניאל אופנהיים.

- (8 נק') א. תאר את היצירה. בתשובתך התייחס לדמויות, לדימויים ולחלל החדר.
(6 נק') ב. הסבר כיצד האור והצבע תורמים לאווירת השבת ביצירה.
(6 נק') ג. הסבר כיצד מבטא אופנהיים ביצירתו את רוח תקופת ההשכלה.

שאלה 10 – אני והכפר

בתמונה 9 מוצגת היצירה "אני והכפר" של מארק שאגאל.

- (7 נק') א. תאר את היצירה. בתשובתך התייחס לצורות, לצבעים ולקומפוזיציה.
- (7 נק') ב. ציין שני דימויים ביצירה, והסבר את משמעותם.
- (6 נק') ג. ציין סגנון אומנותי אחד שהשפיע על יצירתו של שאגאל, והסבר כיצד הוא בא לידי ביטוי ביצירה.

חלק ג': תולדות האומנות המודרנית – המאה התשע-עשרה, המאה העשרים,

אומנות ישראלית (80 נקודות)

ענה על ארבע מבין השאלות 11–18 (לכל שאלה – 20 נקודות).
התמונות לכל השאלות מוצגות בנספח 3 לשאלון.

שאלה 11 – ניאור-קלאסיקה

בתמונה 1 מוצגת היצירה "מאדאם רקמייה" של ז'אק לואי דוד.

(3 נק') א. ציין מיהי מאדאם רקמייה.

(10 נק') ב. ציין שני מאפיינים של הניאור-קלאסיקה, והסבר כיצד הם באים לידי ביטוי ביצירה.

(7 נק') ג. ציין מקור השראה אחד מן האומנות הקלאסית שהשפיע על האומן, והסבר כיצד הוא בא לידי ביטוי ביצירה.

שאלה 12 – רומנטיקה

בתמונה 2 מוצגת היצירה "נזיר מול הים" של קספר דוד פרידריך.

(10 נק') א. תאר את היצירה. בתשובתך התייחס לדמות ולנוף.

(10 נק') ב. הסבר כיצד רעיון "הנשגב" בא לידי ביטוי ביצירה. בתשובתך התייחס גם לאור.

שאלה 13 – אימפרסיוניזם

בתמונה 3 מוצגת היצירה "האישה השותה אבסינת" של אדגר דגה.

(8 נק') א. תאר את היצירה. בתשובתך התייחס לדמויות ולאווירה.

(6 נק') ב. הסבר כיצד השפעת הצילום על האומן באה לידי ביטוי ביצירה.

(6 נק') ג. ציין מאפיין נוסף של האימפרסיוניזם (מלבד השפעת הצילום), והסבר כיצד הוא בא לידי ביטוי ביצירה.

שאלה 14 – פוביזם

- בתמונה 4 מוצגת היצירה "סירות בקולויר" של אנדרי דרן, ובתמונה 5 מוצגת היצירה "העצים האדומים" של מוריס ולמנק.
- (4 נק') א. הסבר את משמעות השם פוביזם.
- (6 נק') ב. היצירה "סירות בקולויר" משתייכת לראשית הפוביזם. תאר את היצירה, והסבר מאפיין אחד של הפוביזם הבא לידי ביטוי ביצירה.
- (10 נק') ג. תאר את היצירה "העצים האדומים". בתשובתך התייחס לצבעוניות, לאופן הנחת הצבע ולתפיסת החלל.

שאלה 15 – העיר

- בתמונה 6 מוצגת היצירה "העיר" של פרנאן לז'ה.
- (7 נק') א. הסבר כיצד האומן מציג את העיר המודרנית באמצעות הדימויים המופיעים ביצירה.
- (7 נק') ב. הסבר כיצד האומן מציג את העיר המודרנית באמצעות הצבעוניות והצורות.
- (6 נק') ג. ציין את מקור ההשפעה שהשפיע על האומן, והסבר כיצד הוא בא לידי ביטוי ביצירה.

שאלה 16 – דאדא

- בתמונה 7 מוצגת היצירה "ראש מכני – רוח זמננו" של ראול האוזמן.
- (3 נק') א. הסבר את משמעות השם "דאדא".
- (10 נק') ב. תאר את היצירה, והסבר מאפיין אחד של זרם הדאדא שבא לידי ביטוי ביצירה.
- (7 נק') ג. הסבר מהי הביקורת החברתית שמבטא האומן ביצירתו.

שאלה 17 – סוריאליזם

בתמונה 8 מוצגת היצירה "שינה" של סלודור דאלי.

- (10 נק') א. ציין שני מאפיינים של הסוריאליזם, והסבר כיצד הם באים לידי ביטוי ביצירה.
- (5 נק') ב. ציין מקור השפעה אחד שהשפיע על אומני הסוריאליזם, והסבר כיצד הוא בא לידי ביטוי ביצירה.
- (5 נק') ג. הסבר כיצד האומן מתאר את המציאות ביצירתו.

שאלה 18 – אקספרסיוניזם

בתמונה 9 מוצגת היצירה "כיכר פוטסדאם" של ארנסט לודוויג קירשנר.

- (10 נק') א. ציין שני מאפיינים של הסגנון האקספרסיוניסטי, והסבר כיצד הם באים לידי ביטוי ביצירה.
- (10 נק') ב. הסבר מה הייתה הביקורת החברתית של קבוצת "הגשר" על החיים בעיר, וכיצד היא באה לידי ביטוי ביצירה.

חלק ד': היבטים בעיצוב בתקופה המודרנית (80 נקודות)

ענה על ארבע מבין השאלות 19–26 (לכל שאלה – 20 נקודות).
התמונות לכל השאלות מוצגות בנספח 4 לשאלון.

שאלה 19 – גישות הערכה בעיצוב

בתמונה 1 מוצגת כורסת "ברצלונה", שעיצבו לודביג מיס ון דר רוהה וליילי רייך, ובתמונה 2 מוצגת מנורת שולחן "טהיטי", שעיצב אטורה סוטסאס.

(10 נק') א. כורסת "ברצלונה" משתייכת לגישה הפורמליסטית.

הסבר מהי הגישה הפורמליסטית, וכיצד היא באה לידי ביטוי בשלושה מאפיינים של הכורסה.

(10 נק') ב. מנורת שולחן "טהיטי" משתייכת לגישה הסמלית.

הסבר מהי הגישה הסמלית, וכיצד היא באה לידי ביטוי בשלושה מאפיינים של המנורה.

שאלה 20 – אר נובו

בתמונה 3 מוצגת מנורת שולחן שעיצב לואיס קומפורט טיפני.

(7 נק') א. ציין שלושה מאפיינים של סגנון האר נובו.

(7 נק') ב. תאר את המנורה. בתשובתך התייחס לחומרים, לצורות, לדימוים ולצבעים.

(6 נק') ג. ציין מקור השראה אחד שהשפיע על מעצבי האר נובו, והסבר כיצד הוא בא לידי ביטוי בעיצוב המנורה.

שאלה 21 – דה סטיל

בתמונה 4 מוצג בית שרודר שתכנן חריט תומס ריטפלד – חוץ ופנים.

(7 נק') א. תאר את בית שרודר – חוץ ופנים. בתשובתך התייחס לצבע, לצורות ולחלל.

(7 נק') ב. ציין שניים מבין המאפיינים של הדה סטיל, והסבר כיצד הם באים לידי ביטוי בבית שרודר.

(6 נק') ג. ציין מקור השפעה אחד שהשפיע על תנועת הדה סטיל, והסבר כיצד הוא בא לידי ביטוי בעיצוב בית שרודר.

שאלה 22 – מודרניזם

בתמונה 5 מוצגת כרזה מסכמת לתערוכה הבינלאומית של הבאוהאוס, שעיצב יוסט שמידט, ובתמונה 6 מוצגת מערכת מכלי אחסון "קובוס", שעיצב וילהלם ואגנפלד.

(10 נק') א. תאר את הכרזה, והסבר **שניים** ממאפייני המודרניזם שבאים לידי ביטוי בכרזה.

(10 נק') ב. תאר את מערכת מכלי האחסון, והסבר **שניים** ממאפייני המודרניזם שבאים לידי ביטוי במערכת המכלים.

שאלה 23 – הקו הזורם

בתמונה 7 מוצגת מכונית דיימאקסיון שעיצב באקמינסטר פולר.

(10 נק') א. תאר את הרקע לצמיחתו של סגנון הקו הזורם בארצות הברית.

(10 נק') ב. ציין **שניים** ממקורות ההשראה שהשפיעו על מעצבי הקו הזורם, והסבר כיצד הם באים לידי ביטוי בצורת המכונית.

שאלה 24 – תרבות הפופ

בתמונה 8 מוצגת שקית קניות שעיצב אנדי וורהול.

(8 נק') א. הסבר את הרקע להתפתחות תנועת הפופ.

(4 נק') ב. תאר את שקית הקניות.

(8 נק') ג. הסבר מה היה היחס של אומני הפופ לתרבות הצריכה, וכיצד הוא בא לידי ביטוי בשקית ובעיצובה.

שאלה 25 – עיצוב יפני

בתמונות 9 ו-10 מוצג עיצוב של בית יפני מסורתי.

(8 נק') א. הצמצום הוא אחד המאפיינים המרכזיים בעיצוב היפני. הסבר כיצד הוא בא לידי ביטוי בעיצוב הבית היפני.

(6 נק') ב. הסבר מהו תפקידה של המחצלת (טאטמי) **בתכנון** הבית היפני.

(6 נק') ג. הסבר את הקשר בין חוץ ובין פנים בעיצוב הבית היפני.

שאלה 26 – עיצוב איטלקי

בתמונה 11 מוצג כיסא "סלנה" שעיצב ויקו מגיסטרטי, ובתמונה 12 מוצגת כורסת "כפפת בייסבול" בעיצובה של קבוצת לומאצי, ד'אורבינו, דה פה.

(10 נק') א. כיסא "סלנה" משתייך לזרם **הקונפורמיסטי** בעיצוב האיטלקי.

ציין **שני** מאפיינים של הזרם, והסבר כיצד הם באים לידי ביטוי בעיצוב הכיסא.

(10 נק') ב. כורסת "כפפת בייסבול" משתייכת לזרם **הרדיקלי** בעיצוב האיטלקי.

ציין **שני** מאפיינים של הזרם, והסבר כיצד הם באים לידי ביטוי בעיצוב הכורסה.

בהצלחה!